

קשטת ואינה חולצת יוצאת בהן בשבת וכ"ש שאין דרכה לחלוץ להראות לחברותיה אף בחשיט

ולא

ובתכשיט הנחלץ יוצאה בו ולא גזרו חכמים. אבל האיש לא יצא בשבעת בין שיש עליה חותם בין שאין עליה חותם ודוקא כשבת אבל כיו"ט מותר וכן נהגו בישיבה ע"כ. ור"ת אומר דאין לאסור לנשים טבעותיהן הדנה להן שיהיו שגורגין ואלי יהו מוידין כי לא ישמעו. ובמותר לאסור רצעות סביב בתי שוקים פל יפלו ואע"פ שהרצועות אע"פ שקורות עונות שערות ראשה מותר דאם אסור בבתירת הקליעה וכן אלו ההושנים ארוגין כיון תכבי שבתספורת. ואומר רבינו ברוך שיכול להיות דבכל ענין מותר לדידן דלית לן דה"ר וליכא תשפוט. וכתבתי דוקא ע"כ. [ט] אומר ר"י דבני אדם הנחבצים ויש להם כבלים ברגליהם פן יתפשו שחקונינו היש ע"כ. [י] כרב דאמר אפילו בחצר אסור מדרגת דכדול ושערי יוצאין ששמעאל ברבי יוסי דלא אסר אלא ברה"פ ופליג אמתניתין וא"כ לדידן דלית לן ר"ה גמורה וינו לדידהו דהוה להו ר"ה אבל לדידן דלית לן אלא כרמלית מותר דליכא למיגזר בהו מחזויא. לכך לדידן לא גזרו דלית לן אלא כרמלית. ונושק"א בלעז של כסף או של זהב כרמלית כיון דאסור מן התורה ברה"ה ודוקא אם תלויה בלולאות חייב חטאת דשעמא שם תכשיט עליה או יש בה מחש שסוגרת בה מפתחי מלבושה שסביב צוארה מותר של כסף ושל זהב ויש בה מחש וסוגרת בו מפתחי מלבוש סביב צוארה ועושות כן של זהב אע"ג שגזרו בו בחביון ו"ל אדם חשוב שאני ומה שאמרו עלה בירושלמי בגמרא [כ] כחכמים ודלא כר"מ דמחייב חטאת בכבול וצלוחות של פליטון ועיר של זהב י"י כ"כ בגמרא ע"כ.

[ג] סן יופל' הדין וישרטט את כשרה אבל שלא יטנפו בגדיה אמור דכל אצולי מינוף אמור, ספר התרומה כדלקמן: [מ] ספר רמי בר חמא למימר והוא שקשור לה בין ירכותיה אמור ליה רבא כו' כיוון דמאיים לא אתיא לאיתויי, ע"כ: [נ] הכי פשיט רבי אבא ור' ירמיה, ע"כ: [ס] כתב בספר התרומה ספק אם צריך ליתנו מע"ש כמו מלה, ע"כ: [ע] לא קאי אמורו העליל ע"כ: [פ] אם התקינה מע"ש וכן מותר ליתן אגוז בראש ע"כ: שוקים לקשור בה הרצועה התלויה באבנט למותחה ספר התרומה ע"כ: [ש] בעי אביי אשה מהו שחתיכין כו' עד תיקו ע"כ: [ק] פירוש מע"ש ע"כ: [ר] שבביל חולי או שלא יחלה אם ירא מחולי ואפילו מחולי שאין בו סכנה, ספר התרומה ע"כ: [צ] ודוקא

יין הבר והכסת אם היו רכים ודקים וכו'. בס"פ חזית' (שבת קמ"א:) צי סדית רב אפר וכו'. עיין במ"מ. ובהר. הכי מסיק הגמ' דרב ושמואל לא סליגי כלל דבמינעי נמי שרי רב. ופירש"י לברין ועשוין לקפלן תחתיו במקום הכר או הכסת. ומשמע בגמ' דלענין להביאו דרך רה"ר כשהוא מוטף בו אחרת וכן פירש"י וקד הם דברי רביו :

יח המתעטף
 צלילו וכו'. נראה שרבינו
 מפרש לישא דנמ' דקאמר
 גבי מרזב אסור כפסיעה דליסורא איכא אבל
 לא חיוב חטא ומפני כך הקדים דין המתעטף
 צלילו וכו' לדין היוצא צלילת מקופלת:
 יט ומה שכתב רבינו אבל יוצא הוא צסודר
 שעל כתפו משמע דאפילו במקופל
 ומונה על כתפו שרי דבגונא דהייב צלילת
 המיר צסודר וטעמה משום דשלי סודר שדך
 לביטחו בך ודלא כרבינו ירוחם שכתב ומוח
 ללאה צסודר המעופף כעין מעיל ומשמע מדבריו
 שאם אינו מעופף אסור: ומה שכתב וכל
 סודר שאינו חופה ראשו ורובו וכו'. נראה
 שרבינו מפרש דלא דא"ר יוחנן האליירין
 מצינאן צלורי גמיס לבי בני ובלבד שיחכסס
 צקן ראשו ורובו היינו לומר ששהיה רחבה
 כדי לכסות בה ראשו ורובו וכל שאינו רחבה
 חט"פ שלא כיסה בה ראשו ורובו שרי:
 אסור

בקופה ולא במחצלת מפני הגשמים. הכר והכסת אם היו רכ
להוציאן מונחין על ראשו בשבת דרך מלבוש. ואם היו קש
י"ח יוצאין בזוגין הארוגין בבגדים. ^זייוצא העבד בחותם
בחותם של [ז] מתכת שמו יפול ויביאנו. ^חהמתעטף בטלית
או על כתיפו אם נתכון לקבץ כנפיו כדי שלא יקרעו או של
להתנאות בהן [ט] כמנהג אנשי המקום במלבושן מותר:
ומונחת על כתיפו חייב. אבל יוצא הוא בסודר שעל כתיפו
לו באצבעו. וכל סודר שאינו חופה ראשו ורובו אסור לצאת ב

רחבה

יִידָה יוֹצֵאִין צוֹגִין הָאָרֻגִין וכו'. שנה (ס"ו ס"ז) ובני מלכים צוגין ובל אדם אלם שדצרו חכמים בזהו ואמרו בגמרא בלריג כנסתו ודברי הכל : ויוצא העבד בזהוה של טיט שנאמר וכו'. שם (נ"ח) יוצא העבד בזהוה שנאמר אבל לא בזהוה שבכסותו והקשו מבדייתא דהניא לא יא העבד בזהוה שנאמר ולא בזהוה שבכסותו והחריצו הא דיואל בשל טיט הא דלא יא בשל מחכת ומכאן שבכסות אף של טיט אכור. ורבינו ז"ל לא הולך לפרש אחר שהיכיר בלארור בדוקא. ודע שיש מפרשים מעלין מן הסוגיא לדאפילו בזהוה העבד לעצמו אינו יוצא בו לא הירור אלם של טיט ושאר רבו שיש לו אימה להסירו. וכן יש להחמיר : **המתעמק בשליתו וכו'.** פרק הבית (שנה קמ"א) על קפול הסליית אחרו שם א"ר פפא נקוט שיהא בלל בדרך כלל אסור כל להנאותא שפיר דמי ע"כ. ופירש רבינו לכופו לקבץ כפיו כדי שלא יסחרשו יללם הא דבי שויבל בידך מהר מהר שכל שאינו להנאותא אסור. ופירוש אחר על זה עישה :

מותר

מנדל עוז

יוצאין במקורין ונעשה כו' עד אכור ללאת בן . פרק במה טומנין (דף מ') : **יוצאין** בשק עד הגשמים . פרק המזדר מן הירק : הדבר וכנסתו עד כמשאיו ואכורים . פרק חזית שנשברה : **יוצאין** בזוגין כו' עד ויבאלו . פרק במה אש ויאלה : המתעשף בטליתו כו' עד לא היו . פרק חזית שנשברה (דף קמ"ז) :

ליכותיו והקבין שבראשי שוקיו הן שלא יבחינו בני אדם שנקטעו רגליו וסבורים שמתו ללכת בשבת לסמוך במקלות ברה"ל למי שנקטעו רגליו דהא הקיטע אי אפשר לו לילך בסמוכה שלו אין יוצאין בהן פירוש מי שחצו גידו שוקיו או גידו ירכותיו שאף על אורכבתי ידיו שנשען עליהם ונדחק בהן ויוצאין בהן והא דקאמר אין יוצאין היינו בסמוך כההודרה ר"ת אבל זקנים שמונעניקם גופן אסורין ללכת בשבת במקלות לסמוך בהן כדי לילכו וכו' וקאמר מעמא דלא עבידא כ"א לתרוצי סוגיא ע"ש וצ"ע ע"כ: [ג] וכפר"ח שהוא כע"צ הראש ודוקא בצבוע הוי כהשם דלא כפירש"י שפירש וז"ל פוקרין פשתן סרוק שנותן לדלמכה קיימי ומניח עליה בשבת דלא לרפואה נינהו אלא שלא יסטרנו הכהדים את מכתב יוצאין בו ע"כ, ולא מסתבר לר"י דאם יש לאדם חבלה בלא בשבת שלא יטול חתיכות ויש שיש בני אדם נוהגין לקבוע כרזל או שאר מתכות בחגורתם לנוי כדרך שעושין ויש באותו יום דמחא מימחא דאפילו את"ל קביעות של מפתח הוי כמו מימחא דימלא לא שרו ליה לכוין מחלל בין חותם לזוג דאע"ג דחותם ארזא אסור דלא שרו כווג אלא מה"ש דפרישנו איכא למיסר כמו תורש ואפילו מעשה משאוי איכא למיסר דהוי חגאגי בגי מפתח ואם לגבי הגזירה דימלא חתום בשל לגבי מפתח איכא למיסר דהוי חגאגי בשלשלות של כסף או קדמוניו למצא היתר ע"י מפתח של כסף או של זהב או על ידי שלשלות של כסף או בדרך הכשש ואי כה"ג יכול כל אדם לעשות כבבזל בעלמא אלא ודאי גיזא דאסור כדין בריה דרבינא חתום על כ"ל ושוב קעץ תשובה וכו' בסגלל אינו"ג שהיי"ט כחידו' דמי: [ד] א"ר יהודה מעשה בהורקוסם בנו של רבי אליעזר כ' עד וכשכחו הדבר

ב מותר להשתעף בעליה וכו'. פרק חולין (שם ק"ט:) מתעטף אדם בעליו ובכסאיו ויוצא לר"ה ואינו חושש והקשו וכו' שם מדרב הונא הו"א בעליה שאינה מנויית כהלכה בשבת חייב הטעם והיראו לז"ל ע"כ שיהיה לו לא חשיבו ובעלי ע"כ. ופי' כסאיהם רעויות הולדות בה קר פ"ט ז"ל ורבינו כהן שם בשפתה וכו' שכן הם כסאיהם הכילה: אבל ע"כ מנויית וכו'. היה מי שסובר שהעליה המנויית אסור ללכת בה בעליה מפני שאין הליכה זמן לזמן ומנחה ויוצא לז"ל ע"כ שאלו במקום מזה. ורבינו הכריע שאין היסוד ההוא מפי המזה אלא מפני שהמזה עושה הליכה נוי לטעם והרי אינו מנויית אלא דבר שאינו משאו כלל שם היה הדבר משאו אלא שהמירובו במקום מזה לא היה מזה עשה שאין בה כרח דוחה שבה אלו דברי רבינו. והיה ה"א בעליה המנויית פשוט ומבואר כוף פרק הקומץ רבה במנחות (דף ל"ז ל"ח) ושם מוכר שם נפסק מוט אחד מן הליכה בכרמליה שיכול ללבוש עד ביתו ואינו צריך לפשוטו שם שגדול כבוד הכריות שדחה לא תעשה של דבריהם:

כא לא יאכל החיט וכו'. ברייתא פ"ק דשבת (י"ח:) כלשונה וסופה אם יאכל פטור אכל אסור דברי ר"מ ר"י אומר אומן דרך אומנתו חייב ורבינו פסק כר"מ. וז"ל שהביאו לזה סוגיה הגמרא שלמטה מברייתא זו שמינו שם לא יאכל החיט במחטו סמוך לחשיכה שם יאכל ויאלץ ולא הלכלך בקולמוס והביאו על משנה זו משנה דלא יעמוד אדם ב"ה וישתה ב"ה וישאלו כרמליה מכו ואמר אבי אסור ורבה אסור הוא גופה גזרה ואין ניקוס ונגזר גזרה לגזרה והלכה כרבה כמו שמוכר פט"ו והקשו על רבה שאלו שאין גזרין גזרה לגזרה מהמשה שמינו לא יאכל החיט וכו' מלי לאלו דתחובה דנגזר פי' ואפילו בשבת פטור מן המורה אכל אסור מדבריהם מפני שאינו דרך הולאה ואע"פ גזרו עליו בע"כ ושמענו שגזרין ג"כ כזה ויתרין רבא לא דנקיט לה בדידיה שם הולך כן בשבת חייב חטאה. עוד הקשו מברייתא לא יאכל חיט במחטו התחובה לו בנגזר מלי לאלו בע"כ. וחירו לא בשבת דוקא. והקשו מדמה לא יאכל החיט במחטו התחובה לו בנגזר ע"כ ע"כ חשיכה. ויתרין הא מני ר"י היא דלמך אומן דרך אומנתו חייב ומפני שלא העמידו מברייתא הראשונה והמשנה כר' יהודה ועוד שהקשו דרך פשיטות מלי לאלו דתחובה לו בנגזר כלומר שאין כהולאה דרך כך בשבת חייב חטאה כמוכר למעלה למד רבינו שאין הלכה כזו כר' יהודה כ"ל. ופי' קיסם פ"ט קיסם ארץ וכו' וכו' משום אם הכסרים. סורק במשיכה הוא קושר הקוים שקורין קרדו"ש. גרדי בלירא הוא אמר לו אמר גפן שסוסם זה פי קנה וכו' ע"כ:

רחבה קושר שני ראשיה למטה מכתפים ונמצאת כמו אבנט ומותר לצאת בה: **ב** מותר להתעטף בשלית שיש בשפתותיה מלל אע"פ שהן חושין ארוכין ואע"פ שאינן נוי השלית מפני שהן בשלית לגבי השלית ואינו מקפיד עליהן בין היו בין לא היו. לפיכך היוצא בשלית שאינה מצוייצת כהלכתה חייב מפני שאותן החושין [ז] חשובין הן אצלו ודעתו עליהן עד שישלים חסרונו ויעשו ציצית. * אבל שלית המצוייצת כהלכתה מותר לצאת בה בין ביום בין בלילה. שאין הציצית הנמורה משאוי אלא הרי היא מנוי הבגד ומתכסיו כמו האימורא וכיוצא בה. ואילו היו חוטי הציצית שהיא מצוייצת כהלכתה משאוי היה חייב היוצא בה אפילו ביום השבת שאין מצות עשה שאין בה כרת דוחה שבת: **כא** לא ייצא החיט בשבת במחט התחובה לו בנגזר. ולא נגר בקיסם שבאזנו. ולא גרדי באירא שבאזנו. ולא סורק במשיכה שבאזנו. ולא שולחני בדינר שבאזנו. ולא צבע בדוגמא שבאזנו ואם יצא פטור [ח] אע"פ שיצא דרך אומנתו מפני שלא הוציא כדרך המוציאין: **כב** הוב שיצא בכיס שלו חייב מפני שאין דרך כיס זה להוציא אלא כדרך הזאת ואף על פי שאינו צריך לגוף ההוצאה אלא כדי שלא יתלכלכו בגדיו [ט] שהמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה: **כג** המוציא תפילין בשבת ברשות הרבים כיצד הוא עושה לובשן כדרך [י] מניח של יד בידו של ראש בראשו ונכנס וחולצן בבית וחוזר ויוצא ולובש זוג שני וחולצן עד שיכניס את כולן. ואם היו הרבה ולא נשאר מן היום כדי להכניסן דרך מלבוש הרי [כ] זה מחשיך עליהם ומכניסן במוציא שבת. ואם היה בימי הגזרה שמתירא לישב ולשומרן עד הערב מפני הכותים מכסן [ג] במקומן ומניחן וחולץ: **כד** * היה מתיירא להחשיך עליהן מפני הליסטים נוטל את כולן כאחת ומוליכין פחות פחות מארבע אמות או נותן לחבירו בתוך ארבע אמות וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר החיצונה. במה דברים אמורים בשהיו בהן רצועותיהן והן מקושרין

השגת הראב"ד
* היה מתיירא וכו'. כתב הראב"ד אני ראיתי ג"כ שטעם במקום אחר זה שהוא סבור להדמות שר' יהודה אומר מפני שהוא שם שם קמיעין הן ואינו כן כי בודאי אין אדם טורח לעשות קמיע כעין תפילין אלא חדשות שאין מקושרות לפי שאין קושרין בשבת ותפילין שאין מקושרין מחשיך עליהם שלא בשעת הגזרה ושלא בשכנת ליסטים ומצינו לערב שלא לזלזל בקדושתן כמו שמצינו כל הכהי הקדש מן האבוד, ע"כ:

ב מותר להשתעף בעליה וכו'. פרק חולין (שם ק"ט:) מתעטף אדם בעליו ובכסאיו ויוצא לר"ה ואינו חושש והקשו וכו' שם מדרב הונא הו"א בעליה שאינה מנויית כהלכה בשבת חייב הטעם והיראו לז"ל ע"כ שיהיה לו לא חשיבו ובעלי ע"כ. ופי' כסאיהם רעויות הולדות בה קר פ"ט ז"ל ורבינו כהן שם בשפתה וכו' שכן הם כסאיהם הכילה: אבל ע"כ מנויית וכו'. היה מי שסובר שהעליה המנויית אסור ללכת בה בעליה מפני שאין הליכה זמן לזמן ומנחה ויוצא לז"ל ע"כ שאלו במקום מזה. ורבינו הכריע שאין היסוד ההוא מפי המזה אלא מפני שהמזה עושה הליכה נוי לטעם והרי אינו מנויית אלא דבר שאינו משאו כלל שם היה הדבר משאו אלא שהמירובו במקום מזה לא היה מזה עשה שאין בה כרח דוחה שבה אלו דברי רבינו. והיה ה"א בעליה המנויית פשוט ומבואר כוף פרק הקומץ רבה במנחות (דף ל"ז ל"ח) ושם מוכר שם נפסק מוט אחד מן הליכה בכרמליה שיכול ללבוש עד ביתו ואינו צריך לפשוטו שם שגדול כבוד הכריות שדחה לא תעשה של דבריהם:

כא לא יאכל החיט וכו'. ברייתא פ"ק דשבת (י"ח:) כלשונה וסופה אם יאכל פטור אכל אסור דברי ר"מ ר"י אומר אומן דרך אומנתו חייב ורבינו פסק כר"מ. וז"ל שהביאו לזה סוגיה הגמרא שלמטה מברייתא זו שמינו שם לא יאכל החיט במחטו סמוך לחשיכה שם יאכל ויאלץ ולא הלכלך בקולמוס והביאו על משנה זו משנה דלא יעמוד אדם ב"ה וישתה ב"ה וישאלו כרמליה מכו ואמר אבי אסור ורבה אסור הוא גופה גזרה ואין ניקוס ונגזר גזרה לגזרה והלכה כרבה כמו שמוכר פט"ו והקשו על רבה שאלו שאין גזרין גזרה לגזרה מהמשה שמינו לא יאכל החיט וכו' מלי לאלו דתחובה דנגזר פי' ואפילו בשבת פטור מן המורה אכל אסור מדבריהם מפני שאינו דרך הולאה ואע"פ גזרו עליו בע"כ ושמענו שגזרין ג"כ כזה ויתרין רבא לא דנקיט לה בדידיה שם הולך כן בשבת חייב חטאה. עוד הקשו מברייתא לא יאכל חיט במחטו התחובה לו בנגזר מלי לאלו בע"כ. וחירו לא בשבת דוקא. והקשו מדמה לא יאכל החיט במחטו התחובה לו בנגזר ע"כ ע"כ חשיכה. ויתרין הא מני ר"י היא דלמך אומן דרך אומנתו חייב ומפני שלא העמידו מברייתא הראשונה והמשנה כר' יהודה ועוד שהקשו דרך פשיטות מלי לאלו דתחובה לו בנגזר כלומר שאין כהולאה דרך כך בשבת חייב חטאה כמוכר למעלה למד רבינו שאין הלכה כזו כר' יהודה כ"ל. ופי' קיסם פ"ט קיסם ארץ וכו' וכו' משום אם הכסרים. סורק במשיכה הוא קושר הקוים שקורין קרדו"ש. גרדי בלירא הוא אמר לו אמר גפן שסוסם זה פי קנה וכו' ע"כ:

כד * היה מתיירא וכו'. כתב הראב"ד אני ראיתי ג"כ שטעם במקום אחר זה שהוא סבור להדמות שר' יהודה אומר מפני שהוא שם שם קמיעין הן ואינו כן כי בודאי אין אדם טורח לעשות קמיע כעין תפילין אלא חדשות שאין מקושרות לפי שאין קושרין בשבת ותפילין שאין מקושרין מחשיך עליהם שלא בשעת הגזרה ושלא בשכנת ליסטים ומצינו לערב שלא לזלזל בקדושתן כמו שמצינו כל הכהי הקדש מן האבוד, ע"כ:

כב הוב שיצא בכיס שלו חייב מפני שאין דרך כיס זה להוציא אלא כדרך הזאת ואף על פי שאינו צריך לגוף ההוצאה אלא כדי שלא יתלכלכו בגדיו [ט] שהמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה: **כג** המוציא תפילין בשבת ברשות הרבים כיצד הוא עושה לובשן כדרך [י] מניח של יד בידו של ראש בראשו ונכנס וחולצן בבית וחוזר ויוצא ולובש זוג שני וחולצן עד שיכניס את כולן. ואם היו הרבה ולא נשאר מן היום כדי להכניסן דרך מלבוש הרי [כ] זה מחשיך עליהם ומכניסן במוציא שבת. ואם היה בימי הגזרה שמתירא לישב ולשומרן עד הערב מפני הכותים מכסן [ג] במקומן ומניחן וחולץ: **כד** * היה מתיירא להחשיך עליהן מפני הליסטים נוטל את כולן כאחת ומוליכין פחות פחות מארבע אמות או נותן לחבירו בתוך ארבע אמות וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר החיצונה. במה דברים אמורים בשהיו בהן רצועותיהן והן מקושרין

קשר של תפילין שודאי תפילין הן אבל אם לא היו [מ] רצועותיהן מקושרות אינו נזקק להן: **כה** המוציא ספר תורה יושב ומשמרו ומחשיך עליו. ובסכנה מניחו והולך לו. ואם היו גשמים יורדין מתעטף בעור וחוזר ומכסה אותו ונכנס בו: **כו** לא ייצא החיט במחטו בידו ולא

א טור סימן רכז שא סמ"ג סה: ב יור סי' שא סמ"ג לאוין סה: ג טור סי' רכז סמ"ג סה:

מגדל עז
לפיכך הו"א בעליה עד ויעשו לז"ל. פרק ר"א דחולין (דף ק"ט:) אבל ע"כ מנויית וכו'. היה מי שסובר שהעליה המנויית אסור ללכת בה בעליה מפני שאין הליכה זמן לזמן ומנחה ויוצא לז"ל ע"כ שאלו במקום מזה. ורבינו הכריע שאין היסוד ההוא מפי המזה אלא מפני שהמזה עושה הליכה נוי לטעם והרי אינו מנויית אלא דבר שאינו משאו כלל שם היה הדבר משאו אלא שהמירובו במקום מזה לא היה מזה עשה שאין בה כרח דוחה שבה אלו דברי רבינו. והיה ה"א בעליה המנויית פשוט ומבואר כוף פרק הקומץ רבה במנחות (דף ל"ז ל"ח) ושם מוכר שם נפסק מוט אחד מן הליכה בכרמליה שיכול ללבוש עד ביתו ואינו צריך לפשוטו שם שגדול כבוד הכריות שדחה לא תעשה של דבריהם:

כא לא יאכל החיט וכו'. ברייתא פ"ק דשבת (י"ח:) כלשונה וסופה אם יאכל פטור אכל אסור דברי ר"מ ר"י אומר אומן דרך אומנתו חייב ורבינו פסק כר"מ. וז"ל שהביאו לזה סוגיה הגמרא שלמטה מברייתא זו שמינו שם לא יאכל החיט במחטו סמוך לחשיכה שם יאכל ויאלץ ולא הלכלך בקולמוס והביאו על משנה זו משנה דלא יעמוד אדם ב"ה וישתה ב"ה וישאלו כרמליה מכו ואמר אבי אסור ורבה אסור הוא גופה גזרה ואין ניקוס ונגזר גזרה לגזרה והלכה כרבה כמו שמוכר פט"ו והקשו על רבה שאלו שאין גזרין גזרה לגזרה מהמשה שמינו לא יאכל החיט וכו' מלי לאלו דתחובה דנגזר פי' ואפילו בשבת פטור מן המורה אכל אסור מדבריהם מפני שאינו דרך הולאה ואע"פ גזרו עליו בע"כ ושמענו שגזרין ג"כ כזה ויתרין רבא לא דנקיט לה בדידיה שם הולך כן בשבת חייב חטאה. עוד הקשו מברייתא לא יאכל חיט במחטו התחובה לו בנגזר מלי לאלו בע"כ. וחירו לא בשבת דוקא. והקשו מדמה לא יאכל החיט במחטו התחובה לו בנגזר ע"כ ע"כ חשיכה. ויתרין הא מני ר"י היא דלמך אומן דרך אומנתו חייב ומפני שלא העמידו מברייתא הראשונה והמשנה כר' יהודה ועוד שהקשו דרך פשיטות מלי לאלו דתחובה לו בנגזר כלומר שאין כהולאה דרך כך בשבת חייב חטאה כמוכר למעלה למד רבינו שאין הלכה כזו כר' יהודה כ"ל. ופי' קיסם פ"ט קיסם ארץ וכו' וכו' משום אם הכסרים. סורק במשיכה הוא קושר הקוים שקורין קרדו"ש. גרדי בלירא הוא אמר לו אמר גפן שסוסם זה פי קנה וכו' ע"כ:

הנהגות מיימוניור
[ז] ולולאות הקבועות באבנט מותר לצאת בהן יחף אפי' הן של משי וחשובים הואיל והן ראויין לקשור בהן אחר מראשי המכנסים התלויים למטה להגביתן אבל שאר לולאות של משי שהן מוזהבות ועשויות ללבוש בהן את השלית אם נפסקו אסור לצאת בהן שאינן בשלות והיו משאוי. ספר התרומה: * [ז"ל השור שם הלכך מותר לצאת בשלית שלנו לר"ה דהשיבו מצוייצת כהלכתה אע"פ שאין בה הכלת דק"ל אין תכלת מעכבת את לבן תדע לך שהרי אנו מברכין עליהם ומהר"ם היה מחמיר שלא לצאת בה וא"א ז"ל היה יוצא בה: [ח] צ"ע דפסק כר"מ ודלא כר"י דאמר אומן דרך אומנתו חייב: [ט] כל אצולו טיגוף משאוי הוא כיון שאין רגילות ללבושן בלאו הכי. מוכאן אשה שהיתה רגילה להת בגד מאחריה וקושרה מלפניה ברצועה כדי שיפול דם הנידות על אותו בגד ושללא יטבחו בגדיה אסור ללבושו בשבת וללכת ב"ה דמשאוי הוא והוא דעזרא תיקן שיהא אשה חוגרת בסינר וכן פרק המצניע אשה חוגרת בסינר והוציאה חפץ בתוכה חייבת משום החפץ מכלל דמשום הסינר לא וא"כ מלבוש הוא י"ל אותו סינר היה דרך מלבוש בין לפניה בין לאחריה משום צניעות כמו מכנסים אבל אותה שאינה אלא לאחריה אינו מלבוש ואסור. ספר התרומה: [י] ריש פירקא כ"ח ולא כר"י דאמר שנים שנים: [כ] הכי מפרש בגמרא להא דתנן מצאן צבותים או כרוכות: [ג] אמר רבא כאן בסכנת כותים כאן בסכנת ליסטים וצ"ע: [ט] כרבי יהודה דאמר בתרשות ודלא כר"מ וכו' ותני רב שמואל בר רב יצחק אלו הן ישנות כל שיש בהן רצועות מקושרות וכו' ע"כ:

והיבב אדם וכו'. שם (י"ז) תניא חנניה אומר הייב אדם למשמש בבגדו ע"ש ע"ש חשיכה : ויותר ללכת וכו'. שם חננאל דבי ר' יושעאל יואל אדם בחפילו ע"ש ע"ש חשיכה מ"ס כיון דאמר רבה הייב אדם למשמש בחפילו בכל שעה וכו' הלכך מידבר דכיר להו : שבת ויאל זבן וכו'. סוף פ"ק דיו"ט (ב"ה ט"ו) היה זבן דלדך ותפילו בראשו ותקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו וכו' כדליתא בהלכות פ' המואל תפילין :

פ"ב א אסור להניח משא על וכו' . זב"ק

פ' שור שנגח את הפרה (דף כ"ד) : משנה אחד שור ואחד כל בהמה בשבת וכן היה ועוף . כיוצא בזה אלא שדבר הכתוב בהמה : ואם הניח על בהמה וכו' . מסקנא דגמרא מי שהשחין (שבת ק"ד) ח"ר יוחנן המחמר אחר בהמתו בשבת פטור מכלום בשוגג לא מיהיב חטאת במזיד נמי לא מיהיב חטאת בלא נמי לא מיהיב דה"ל לאו שניתן לאזהרה מיתת ב"ד ח"ר לוקין עליו ומפרש שם דאפי' למ"ד לאו זבן לוקין עליו הכא ח"ר לוקין עליו ורבינו פוסק כדברי האומר לאו שניתן לאזהרה מיתת ב"ד ח"ר לוקין עליו כמזכיר באלו ס' הלוקין במכות וכו' . וביאור דבריו שכתב לפי ה"ל כך הוא . איסור בהמה בהולאה המשאוי הוא מכלל עשה שמכר בתורה למען ינוח שורך ומחמר וכו' שהוא עשה מפורש לבהמה והקשה רבינו והלא לאו מפורש בתורה גבי בהמה וילקח עליו . ותיקן שהלאו הוא אינו זבן למלאכה בהמה בלא סיוע האדם אלא למלאכה שהאדם והבהמה שותפין בזה ויש בכלל זה החרישה וכו' שאף הוא בכלל זה אלא שבין שלא תעשה כל מלאכה אחת ובהמך כולל אף בהמה מלאכה שהעושה אותה במזיד נהרג עליה והיא החרישה אפי' בשאר מלאכות בהמות ע"פ שהאדם שותף בזה כגון מחמר אינו לוקה לפי שיש בלאו זה אזהרה למלאכה שיש בה מיתת ב"ד . ופירש רבינו כן ולא כדברי רש"י ז"ל שכתב שהלאו הזה נהן לאזהרה מיתת ב"ד מפני שכתוב בו אזהרה לאדם לפי

שאין פירוש זה מחוור שאם לא היה באזהרה בהמה שום דבר מיתת ב"ד אפי' שהזכירה בלאו אחד עם האדם היה לוקה על בהמה שהרי אין בה דבר מיתת . אלא ודאי עיקר הפירוש כדברי רבינו שאף בהמה יש נד לאזהרה מיתת ב"ד ומפני כך אינו לוקה על שאר מלאכות . וזה ה"ל מחמר בלשון שהוא סובר שבהמך יש לאו ואין לוקין עליו שאל"כ לא הוצרך לומר ונמלא לאו זה שניתן לאזהרה מיתת ב"ד . והרמב"ן ז"ל סבר בדעת רבינו שאין במחמר לאו כלל שלא תעשה כל מלאכה לא בלאו ואין לוקין עליו עליהן מיתת כגון חרישה והקשה עליו בזה . ומה שז"ל בזה כדכתיב ואל"פ שלא מנה רבינו לאו המחמר במיתת המות הוא מפני שכבר מנה לא תעשה כל מלאכה והכל בכלל יש מלאכות שחייבין עליהן מיתת ב"ד שאל"פ שיש מיתת ב"ד ח"ר לוקין עליו בזה והוא מחמר כמו שכתבנו :

ג אסור לישראל וכו' . מפורש פ"ק דע"ז (דף ט"ו) מסקנא דגמרא שם שהשאלה והשכירות אסורין בהמה גסה העושה מלאכה : ואסור חכמים וכו' . משנה פ"ק דע"ז (דף י"ז) : ובכל מקום ח"ר מוכרין להם בהמה גסה עגלים וסוויים שלמים ושכורים ר' יהודה מחיר בעבורה בן בחירא מחיר כסום ואין הלכה כר"י : ואם מכר וכו' . פ' השולח בגיטין (דף מ"ד) מיתרם המוכר בהמה גסה לנכרי קונסין אותו עד עשרה דמים ויש לשון אחר עד מאה דמים ופסק רבינו כדברי המיקל ויש זכר בגמרא דטעמא משום דהדרת ליה וזהו שכתב ומחזירה : ומותר למכור להם וכו' . שם פ"ק דע"ז (דף ט"ו) רב אחא שרל לזבני המרל חילא דספסירא משום דספסירא לא משאיל ולא מוגר : **ד ומותר למכור להם סום . במשנה כן בחירא ונגמרא תניא בן בחירא מחיר כסום מפני שהוא עושה בו מלאכה שאין חייבין עליה חטאת אר"י הלכה ככ"ב : וכדרך שאסרו וכו' . מיתרם שם כלשון : ומותר למכור וכו' . ברייתא (שם כ"ז) : בהמה ע"מ לשחוט ושוחט דברי ר' יהודה ר"מ אומר אינו מוכר לו אלא שחוט . ורבינו פסק כר"י מפני שידוע שר' מאיר ור"י הלכה כר"י . וז"ל רביא לדבריו ממה שאמרו (דף ט"ו) רב הונא זבין הדיא פרה לנכרי ח"ל רב הונא מ"מ עבד מרי הכי ח"ל חילא לשחיטה זבנה ודקדקו בזה שם , ואל"פ שהמפרשים פירשו שמכר לנכר שקונה לשחיטה ולהריסה מ"מ ח"ר חילא דהלכה כר"מ דאפילו ע"מ לשחוט ושוחט אסור הכי עדיף טבה הקונה לנכר ולכן מאיס אחר שקונה בפירוש ע"מ לשחוט ועושה כן . ועוד מ"מ דרב הונא דאמר חילא לשחיטה זבנה ח"ר חילא דהלכה כר"מ זהו דעת רבינו . אבל בהלכות פסוקי כר"מ משום דסחם מחזיקין כותיה וזה דעת הרמב"ן והרשב"א ז"ל וגם הוא כתב כן וכתב שאם הקונה טבה הקונה לשחיטה ח"ר חילא דהלכה כר"מ זהו דעת רבינו . אבל בהלכות פסוקי כר"מ עושה טובה שיש לתלות שלשיתיה רוצה אותה מותר אפילו בזה , ואלו דברים חמה חילא ח"ר יתיר מותר על מנת לשחוט ושוחט בפניו מוכר סחם לאנשים ח"ר על סמך**

לחם משנה

דהיא מלאכה שהאדם והבהמה שותפין שיהיה חייב מלקות : **ד ומותר למכור להם פרה לשחיטה ושוחט אותה לפניו וכו' .** כתב ה"ה ועוד מ"מ דרב הונא וכו' לפי הנראה היינו קושית דלעיל ומאי ועוד וי"ל דה"ק חילא מחמר שיש חילוק בין טבה לקונה בפירוש לכן ועבת עדיף מ"מ הלשון דאמר חילא לשחיטה זבנה לא חתי שפיר דאפילו לשחיטה זבנה בפירוש לא בני אלא טעמא לא הוי אלא משום דהוא טבה והיה לו לומר טבה הוא לשחיטה זבנה :

כשם

הגהות מיימוניות

[6] מה יעשה אביך מאשר נשתתף עם הנכרי להניח שדות ושורים שלו נגר שדות ושורים . נראה בעיני אם לא בעבור שורים בשביל שדות אין לחוש לשום חשש איסור דכיון שהנכרי ארים אריותיה קעביר דקי"ל ברשב"ג לעיל פ"ו דמתני' כותיה אתיא דשרי להשכיר שדות ולית הילכתא ברשב"ג דלית ליה אריותיה עביד וכדמוהא בעיני שר"ת התיר ריחים ופורני אבל מחמת שורים יש לאסור דאדם כמנוה על שבתת בהמתו ולא בשאלה שיהא רשות ביד הנכרי להוציאן שלא ברשות ישראל ויזקוק הדמים על הנכרי ואחריות השורים על הנכרי ועוד שאפילו לא יהא הרשות ביד נכרי להוציאן שלא ברשות ישראל יש למצא תקנה כגון שיוקף הדמים במלות על הנכרי ויחזור וימשכן לישראל ולא ימשכן להרעין אצלו אלא שיעשה אפותיקי כל זמן שלא יפרע לו מעות דבענין זה לא יצאו מרשותו כלל ואם יתרון אצלו יש להתיר אלא שלא יאמר מעכשיו דקיימא לן כרבנן דאמרו מכאן ולהבא הוא גובה ובענינים אלו יש להתיר , יצחק ב"ר אברהם תנצב"ה : [3] פ"ק דע"ז דלא כר' יהודה , רב אדא שרא לזבני חמרא על ידי ספסרא : [2] אמר ר' יוחנן הלכה כבן בתירא :

פ"ב ג אסור חכמים למכור בהמה גסה וכו' . כתב הר"ן בפרק קמא דע"ז ומקשו הכא למה לן טעמא דמחמר בלאו מחמר נמי כגון דלא שמעיה לקיה איכא משום שביית בהמה . ורבינו מי שחיר דכיון דאיסור נסיוני היכל דמחמרי דמזבן לה סמוך לשקיעת החמה חשש רחוק לאו דמחמר שהוא לאו דגופיה חששו אכל שביית בהמה בלחוד כיון שהדבר רחוק כ"כ לא חששו . ואפשר שלזה כיון הרמב"ם שכתב גבי איסור מכירה גזירה שאלה וטכירות ולא הזכיר נסיוני כלל מפני שהוא סובר שמה שאנו מושגין למחמר ולא לשביית בהמתו בנסיוני גופיה חתי חליבא דמ"ד דמחמר חייב חטאת אכל לדידן דקי"ל דמחמר פטור כדליתא בפ' מי שהשחין כי הכי דלא חיישין לשביית בהמתו בנסיוני ה"ל לא חיישין בלאו דמחמר דכיון דהאי לאו והאי לאו כי הכי דלא חיישין מפני שהדבר רחוק ה"ל ללאו דמחמר לא חיישין דלא שני לן בין לאו דגופיה ללאו דבהמתו כל היכל דהוי לאו גרידא עכ"ל וגם הר"ב"ש בפתחה כתב שזה דעת רבינו :

מי

א אסור להוציא משא על הבהמה בשבת שנאמר

למען ינוח שורך וחמורך וכל בהמתך . אחד

שור וחמור ואחד כל בהמה חיה ועוף . ואם הוציא על

הבהמה אף על פי שהוא מצווה על שבייתתה אינו לוקה לפי שאיסורו בא מכלל עשה . לפיכך המחמר אחר בהמתו בשבת והיה עליה משאוי פטור : **ב והלא לאו מפורש בתורה שנאמר לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ובהמתך .** שלא יחרוש בה וכיוצא בחרישה ונמצא לאו שנתן לאזהרה מיתת בית דין ואין לוקין עליו : **ג אסור לישראל להשאיל או להשכיר בהמה גסה לנכרי שלא יעשה בה [6] מלאכה בשבת והרי הוא מצווה על שבייתת בהמתו .** אסרו חכמים למכור בהמה גסה לנכרי שמא ישאיל או ישכיר . ואם מכר קונסין אותו עד עשרה בדמיה ומחזירה ואפילו שבורה אין מוכרין ומותר למכור להם [3] ע"י סרסור שהסרסור אינו משכיר ואינו משאיל : **ד ומותר למכור להם סום שאין הסום עומד אלא לרכיבת [נ] אדם לא למשאוי והחי נושא את עצמו .** וכדרך שאסרו למכור לנכרי כך אסרו למכור לישראל החשוד למכור לנכרי . ומותר למכור להם

פרה

א טור סימן שס סמ"ג שם : ב טור סימן רמו וע"ש סמ"ג לאין סה :

פ"ב א לפיכך המחמר אחר בהמתו בשבת והיה עליה משאוי וכו' פטור . לפי דעת ה"ה לשון פטור הוא זר עד מאד שהרי רבינו כתב בפ"א שכת"מ שיאמר פטור אסור מדברי סופרים ולפי דעת ה"ה הכי עובר בלאו ואיסורו איסור חורה אלא שאינו לוקה ופירוש פטור הוא פטור ממלקות ולא ה"ל אלא אינו לוקה כמ"ס לעיל . אבל לפי מה שכתב הרמב"ן ז"ל כדברי רבינו יתחא אומרנו לפיכך המחמר אחר בהמה וכו' כלומר מאחר דהאזהרה המשאוי בשבת אינו לוקה משום הכי ג"כ אינו לוקה שם היה איסור מלקות משום מקרה הכא ג"כ הוא לוקה דהרי הוציא משאוי וכ"ש הוא הכא

מגדל עז

פ"ב אסור להניח וכו' עד מכלל עשה . ריש פרק במה יוצאה ונבא קמא פרק שור שנגח את הפרה ופ"ק דע"ז (דף ט"ו ט"ז) : לפיכך המחמר עד לוקין עליו . פרק כהנא דשבת (דף קנ"ג) : אסור לישראל וכו' עד לאו ישכיר . פ"ק דע"ז : ואם מכר קונסין וכו' עד אין מוכרין . במסכת גיטין פ' השולח (דף מ"ד) : ומותר למכור להם עד על ידי סרסור . פ"ק דמסכת ע"ז :

ואין אני רואה תקנה להתיר אם לא שימכור אותו לנכרי הארים או שילוח לו אותם שוורים בהלוואה ולא בשאלה שיהא רשות ביד הנכרי להוציאן שלא ברשות ישראל ויזקוק הדמים על הנכרי ואחריות השורים על הנכרי ועוד שאפילו לא יהא הרשות ביד נכרי להוציאן שלא ברשות ישראל יש למצא תקנה כגון שיוקף הדמים במלות על הנכרי ויחזור וימשכן לישראל ולא ימשכן להרעין אצלו אלא שיעשה אפותיקי כל זמן שלא יפרע לו מעות דבענין זה לא יצאו מרשותו כלל ואם יתרון אצלו יש להתיר אלא שלא יאמר מעכשיו דקיימא לן כרבנן דאמרו מכאן ולהבא הוא גובה ובענינים אלו יש להתיר , יצחק ב"ר אברהם תנצב"ה : [3] פ"ק דע"ז דלא כר' יהודה , רב אדא שרא לזבני חמרא על ידי ספסרא : [2] אמר ר' יוחנן הלכה כבן בתירא :